

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖-๑๗/๒๕๔๕

วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๕

เรื่อง ศาลอาญากรุงเทพใต้และศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๔๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๑

ศาลอาญากรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท แมเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) โดยนายคุณย์ ศิริกุลพิพัฒน์ กับพวกรวม ๒ คน) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๔๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายคุณย์ ศิริกุลพิพัฒน์) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๔๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

เนื่องจากคำร้องทั้งสองมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยเป็นประเด็นเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญจึงได้มีคำสั่งให้รวมเรื่องพิจารณาทั้งสองเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัยในคราวเดียวกัน

ข้อเท็จจริงตามคำร้องทั้งสองสรุปได้ว่า คำร้องแรก พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ และหม่อมราชวงศ์จตุตถมงคล โสณกุล โจทก์ร่วม (เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๔๕) ได้ยื่นฟ้อง บริษัท แมเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) โดยนายคุณย์ ศิริกุลพิพัฒน์ เป็นจำเลยที่ ๑ และนายคุณย์ ศิริกุลพิพัฒน์ เป็นจำเลยที่ ๒ และคำร้องที่สอง นายชวน หลีกภัย โจทก์ (เรื่องพิจารณาที่ ๓๐/๒๕๔๕) ได้ยื่นฟ้อง นายคุณย์ ศิริกุลพิพัฒน์ เป็นจำเลยที่ ๑ นายสนธิ ลิ้มทองกุล เป็นจำเลยที่ ๒ ในฐานะความผิดเดียวกัน คือ ร่วมกันหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาด้วยเอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๘ มาตรา ๓๓๒ และมาตรา ๘๓ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓ และมาตรา ๔ และพระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘

จำเลยทั้งสองคดีได้ยื่นคำร้องเป็นคำโต้แย้งผ่านศาลอาญากรุงเทพใต้และศาลฎีกาเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับฟังข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำคัดค้าน พยานเอกสาร และรับฟังคำชี้แจง แสดงเหตุผลของพยานฝ่ายผู้ร้องประกอบด้วย นายศุภชัย ศิริกุลพิพัฒน์ นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ นายบุญเลิศ ทรายทอง และ ดร. บรรเจิด สิงคะเนติ และรับฟังคำชี้แจงจากผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ ประกอบด้วย พลตำรวจตรี อรรถชัย เกิดมงคล และพันตำรวจโท สุทธิพงษ์ แจ่มอริวงษ์ แล้วมีประเด็นที่จะพิจารณาตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

การพิจารณาและคำวินิจฉัย

พระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อมีความผิดนอกจากที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นด้วยการโฆษณาสิ่งพิมพ์นอกจากหนังสือพิมพ์ ผู้ประพันธ์ซึ่งตั้งใจให้โฆษณาบทประพันธ์นั้นต้องรับผิดชอบเป็นตัวการ ถ้าผู้ประพันธ์ไม่ต้องรับผิดชอบหรือไม่ได้ตัวผู้ประพันธ์ก็ให้เอาโทษแก่ผู้พิมพ์เป็นตัวการ” มาตรา ๔๘ วรรคสองบัญญัติว่า “ในกรณีแห่งหนังสือพิมพ์ผู้ประพันธ์และบรรณาธิการต้องรับผิดชอบเป็นตัวการ และถ้าไม่ได้ตัวผู้ประพันธ์ ก็ให้เอาโทษแก่ผู้พิมพ์เป็นตัวการด้วย”

ในคดีที่โจทก์ฟ้องผู้โต้แย้งเป็นจำเลย โจทก์ฟ้องว่าจำเลยเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณาของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ได้กระทำความผิดโดยร่วมกับผู้ใช้นามปากกากระทำหมิ่นประมาทโจทก์ด้วยการพิมพ์ ข่าว ข้อความ บทความลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันเป็นการใส่ความโจทก์ต่อบุคคลที่สาม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๘ และมาตรา ๘๓ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓ และมาตรา ๔ พระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘ จำเลยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๑ พิจารณาแล้ว การพิมพ์และโฆษณาข้อความ
หมิ่นประมาทโจทก์ในคดีที่เป็นมูลแห่งคำโต้แย้งของจำเลยเป็นการพิมพ์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์
ดังนั้น จึงเห็นว่าคำโต้แย้งของจำเลยผู้โต้แย้งเป็นปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘
วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “ในกรณีแห่งหนังสือพิมพ์ ผู้ประพันธ์และบรรณาธิการต้องรับผิดชอบ
เป็นตัวการ และถ้าไม่ได้ตัวผู้ประพันธ์ก็ให้อาโทษแก่ผู้พิมพ์เป็นตัวการด้วย” ทั้งนี้ จำเลยอ้างว่า
บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘ ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่จำกัดต่อเสรีภาพ
ในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลที่เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เพราะกรณีที่บรรณาธิการไม่ได้
เป็นผู้ประพันธ์แต่ต้องรับผิดชอบเป็นตัวการด้วยโดยผลของบทบัญญัติดังกล่าว ทำให้เสรีภาพในการแสดง
ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะถูกจำกัดเพราะบรรณาธิการจะต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้ประพันธ์
ผู้โฆษณา โดยที่บรรณาธิการไม่ได้เป็นผู้ประพันธ์หรือโฆษณาด้วยแต่อย่างใด ทั้งตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ กำหนดการระวางโทษไว้ว่าผู้ร่วมกระทำความผิดเป็นตัวการ คือ กรณี
ความผิดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป แต่พระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘
กำหนดให้บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ต้องรับผิดชอบตัวการด้วยโดยที่การกระทำความผิดไม่ได้เกิดขึ้น
จากการกระทำของบรรณาธิการด้วย นอกจากนี้ การใช้บังคับพระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘
ทำให้ผู้ทำหน้าที่บรรณาธิการซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนจะเกิด
ความหวาดระแวง ขาดความกล้าหาญอย่างเพียงพอที่จะนำเสนอข้อเท็จจริงที่ประชาชนควรได้รับรู้
เพราะผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายจะใช้สิทธิฟ้องคดีขอให้ลงโทษเพียงแก่บรรณาธิการผู้เดียวโดยไม่ประสงค์เอาผิด
กับผู้ประพันธ์ เพราะประสงค์คุกคามก่อให้เกิดความหวาดกลัวแก่บรรณาธิการเพื่อปิดกั้นการเสนอข่าว
ของหนังสือพิมพ์ไม่ให้แสดงความคิดเห็นที่มีข้อมูลละเอียดเพียงพอให้ประชาชนได้รับรู้และ
ใช้วิจารณญาณพิจารณาเองได้ และผู้โต้แย้งยังได้อ้างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ เรื่องหลักความรับผิดชอบ
ทางอาญาว่า บุคคลจักต้องรับผิดชอบโดยทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำการที่กฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะ
ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและบัญญัติโทษไว้ ผู้โต้แย้งจึงเห็นว่า พระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ
มาตรา ๔๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๑ บทบัญญัติดังกล่าวจึงใช้บังคับ
ไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

พิจารณาแล้ว ความร้ายแรงในการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทบุคคลอื่นมีความร้ายแรงหลายระดับตามองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง คือ

- (๑) บุคคลที่ถูกหมิ่นประมาทเป็นผู้มีชีวิตส่วนตัว อาชีพ และฐานะทางสังคมเป็นอย่างไร
- (๒) ผู้กระทำการหมิ่นประมาทต่อผู้อื่นเป็นบุคคลฐานะใดในสังคม ถ้าเป็นผู้อยู่ในฐานะอันพึงเชื่อถือ การแสดงข้อความหมิ่นประมาทก็สามารถสร้างความเดือดร้อนเสียหายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะมีผู้เชื่อถือข้อความที่หมิ่นประมาทผู้อื่น
- (๓) ข้อความที่หมิ่นประมาทมีผลกระทบอย่างไรต่อชีวิตส่วนตัว อาชีพ และฐานะทางสังคมของผู้ถูกหมิ่นประมาท
- (๔) ผู้รับข้อความหมิ่นประมาทมีจำนวนมากน้อยเพียงใดและเป็นผู้ที่สามารถที่จะมีปฏิกิริยาต่อข้อความที่เป็นการหมิ่นประมาทอย่างไรบ้าง สามารถทำให้ผู้ถูกหมิ่นประมาทเดือดร้อนเสียหายหรือได้รับผลกระทบในทางลบมากน้อยเพียงใด

การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการลงข้อความเป็นข่าวหรือบทความในหนังสือพิมพ์เป็นวิธีการหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ ได้กำหนดโทษสูงขึ้นจากโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีปรับไม่เกินสองหมื่นบาท เป็นโทษจำคุกไม่เกินสองปีปรับไม่เกินสองแสนบาท ไม่ว่าจะกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณานั้นจะกระทำด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยการปาฐะประกาศ ด้วยวิธีอื่น การทำหนังสือพิมพ์มีผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบหลายฝ่ายในฐานะต่าง ๆ กัน คือ ผู้ประพันธ์ บรรณาธิการ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ผู้ประพันธ์เป็นผู้กระทำด้วยตนเองจึงต้องรับผิดชอบในฐานส่วนตัว โดยมีต้องสงสัย แต่โดยมากผู้ประพันธ์ใช้นามปากกาและปกปิดชื่อจริง ซึ่งบรรณาธิการ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณาจะไม่ยอมเปิดเผยตัวผู้ประพันธ์ ทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถฟ้องเอาผิดต่อผู้ประพันธ์ได้ ปัจจุบันนี้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนสำคัญ เพราะสามารถจำหน่ายแพร่หลายกว้างขวางไปทั่วทุกแห่งที่ส่งหนังสือพิมพ์ไปถึงได้โดยตรงหรือโดยถ่ายทอดส่งไปด้วยเทคนิคการสื่อสารสมัยใหม่ และเป็นเอกสารที่เก็บรักษาได้ถาวรและมีผู้อ่านจำนวนมาก จึงเป็นสื่อโฆษณาในการค้าและการเผยแพร่ข่าวสารที่ได้รับความนิยม การทำหนังสือพิมพ์ได้กลายเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ มีการลงทุนสูง และสามารถทำรายได้สูง

ให้แก่ผู้ประกอบการ จนบางรายได้ตั้งเป็นบริษัทมหาชนและบางรายก็มีการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้วย ผู้ประกอบการและผู้รับผิดชอบของหนังสือพิมพ์จำเป็นต้องมีจริยธรรมสูงและตระหนักในความรับผิดชอบต่อการเสนอข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์ของตนเป็นพิเศษ พระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ที่บรรณาธิการ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำ ตรวจสอบ คัดเลือก หรือควบคุมบทประพันธ์ หรือสิ่งอื่นในหนังสือพิมพ์ บัญญัติความหมายของผู้พิมพ์ไว้ว่า คือบุคคลผู้จัดการ และรับผิดชอบการพิมพ์ เมื่อบรรณาธิการได้จัดทำหรือตรวจแก้หรือคัดเลือกรายการหรือข่าวหรือบทความแล้วยินยอมให้พิมพ์เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ซึ่งข้อความอันละเมิดต่อผู้เสียหายหรือเป็นการกระทำความผิดตามที่มิได้กฎหมายบัญญัติไว้ บรรณาธิการย่อมอยู่ในฐานะตัวการผู้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ตามหลักความรับผิดทางอาญาที่รัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายอาญากำหนดไว้ ผู้พิมพ์ก็เช่นเดียวกัน จะจัดการพิมพ์หนังสือพิมพ์ขึ้นโดยมิได้จัดการดูแลเนื้อหาสาระของบทประพันธ์เลยไม่ได้ หากบรรณาธิการและผู้พิมพ์สามารถปกปิดตัวบุคคลผู้ประพันธ์และปฏิเสธความรับผิดได้โดยอ้างว่ามีได้รู้เห็นหรือคัดเลือกหรือตรวจแก้บทประพันธ์เพราะมีงานมากหรือติดภารกิจอื่น หนังสือพิมพ์ก็จะสามารถลงข่าวละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น และเป็นเครื่องมือกระทำความผิดกฎหมายบ้านเมืองได้ โดยไม่มีผู้ต้องรับผิดชอบ

ผู้โต้แย้งอ้างว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นของพนักงานหรือลูกจ้างของเอกชน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ พิจารณาแล้วในกรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ มีบทบัญญัติในวรรคสองว่าการจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่หนังสือพิมพ์เสนอบทประพันธ์และข่าวหรือบทความต่อผู้อ่านทั่วไปนั้น อาจเป็นการกระทำความผิดละเมิดกฎหมายได้หลายฐานและหลายบท มิใช่แต่เฉพาะความผิดฐานหมิ่นประมาทบุคคลอื่นเช่นในคดีที่ผู้โต้แย้งเป็นจำเลยในคดีทั้งสองคดีนี้เท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดที่ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติไว้ เช่น ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์

มาตรา ๑๑๒ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ มาตรา ๑๑๕ และมาตรา ๑๑๖ ความผิดต่อสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ ความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงาน มาตรา ๑๑๖ ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม มาตรา ๑๕๘ การบัญญัติฐานความผิดต่าง ๆ ดังกล่าว คือ ลักษณะยกเว้นตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง บัญญัติให้มีกฎหมายจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งนั่นเอง ทั้งนี้ ผู้ประพันธ์ บรรณาธิการ และผู้พิมพ์อาจกระทำในฐานะตัวการ หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิด หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘

ในกรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ บัญญัติว่า พนักงานหรือลูกจ้างเอกชนที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าของกิจการ แต่ต้องไม่ขัดต่อจรรยาบรรณแห่งการประกอบวิชาชีพ นั้น พิจารณาได้ว่าเป็นการห้ามการบังคับควบคุมการเสนอข่าวหรือแสดงความคิดเห็นของพนักงานหรือลูกจ้างของผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์โดยอาศัยอำนาจของนายจ้างซึ่งอาจใช้วิธีเลิกจ้างหรือกดดันทางอื่นต่อลูกจ้าง หรือโดยใช้อำนาจราชการหรืออำนาจรัฐเพื่อบังคับให้เสนอข่าวหรือแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ หาใช่เป็นบทบัญญัติที่ให้เสรีภาพแก่พนักงานหรือลูกจ้างของผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์โดยไม่จำกัด และไม่ต้องรับผิดชอบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นหรือความมั่นคงของรัฐ ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสองให้มีกฎหมายจำกัดเสรีภาพไว้แต่อย่างใด

ในข้อที่ผู้โต้แย้งอ้างถึงรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ เกี่ยวกับหลักความรับผิดชอบทางอาญานั้น พิจารณาได้ว่า พระราชบัญญัติการพิมพ์ ฯ มาตรา ๔๘ วรรคสอง บัญญัติให้บรรณาธิการรับผิดชอบเป็นตัวการเช่นเดียวกับผู้ประพันธ์ โดยมีได้ตัดสิทธิของบรรณาธิการและผู้พิมพ์ในการต่อสู้คดีและศาลยุติธรรม มีอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาคดีโดยคำนึงถึงหลักความรับผิดชอบทางอาญาของจำเลยตามรัฐธรรมนูญ ตามประมวลกฎหมายอาญา และตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บรรณาธิการผู้พิมพ์ ผู้ถูกดำเนินคดีสามารถยกข้อต่อสู้ทุกข้อของผู้ประพันธ์ รวมทั้งเหตุบรรเทาโทษและเหตุยกเว้นโทษตามกฎหมาย ทั้งที่เป็นเหตุส่วนตัวและเหตุในลักษณะคดี และมีโอกาสที่จะประนีประนอมยอมความกับผู้เสียหายในกรณีที่ตนทราบภายหลังว่าข่าวหรือบทความที่หมิ่นประมาทนั้นไม่เป็นความจริง

การที่จะอ้างว่าข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนั้นมีจำนวนมากไม่อาจตรวจสอบได้ทั่วถึง และผู้เสียหายเป็นบุคคลสาธารณะจำเป็นจะต้องถูกตรวจสอบอย่างหนักเพื่อประโยชน์ของประชาชน นั้น อาจเป็นความจริงอยู่บ้าง แต่พิจารณาอีกด้านหนึ่งแล้ว บุคคลสาธารณะ เช่น นักการเมืองที่ดี ข้าราชการระดับสูงที่ดี หรือนักแสดงผู้เป็นดาราที่มีชื่อเสียงที่ดี เป็นบุคคลที่อาศัยชื่อเสียงเกียรติยศและความนิยมชมชอบของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงฐานะ ตำแหน่งหน้าที่การงาน และการประกอบอาชีพ สื่อมวลชนเช่นหนังสือพิมพ์ยิ่งจะต้องระมัดระวังไต่ตรองเป็นพิเศษในการเสนอข่าวที่เกี่ยวกับบุคคลดังกล่าวจนกว่าจะได้ค้นกรองเสียก่อนและเลือกใช้ข้อความด้วยความระมัดระวัง ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๕ และมาตรา ๓๓๐ หากเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรมซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำก็ไม่มีผิด หรือหากข้อความที่ถูกกล่าวหาว่าหมิ่นประมาทเป็นความจริง ผู้กระทำก็ได้รับการยกเว้นโทษ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๔๘ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๑

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ